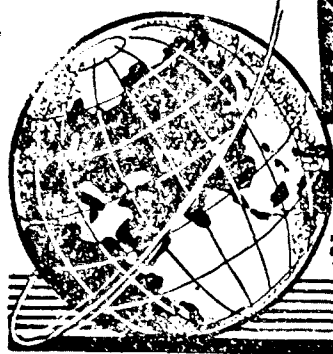

sainak egyike. Hozzá a felkészülésnél beszélnek munkájukról Tamás József és Kálmán István elvtársak is. 14. illetve 10 éve dolgoznak a legbonyolultabb kárpimunkáit is könnyedén, ügyvézik. Látszik a jó szakfelkészültség mozdulatlan, nem lenne teljes a kép, ha említelnék meg Umheiser Jos, Borota Maria, Molnár Zsázsa, Balogh Julia nevét. műhely legjobbjaként tart nyilván őket.

Jó gazdákhoz képestőan, rető gondoskodással tesszeleget feladataiknak. Tudhogy jó munkájukkal jelesmértékben hozzájárulnak az utazási körülmények megjavításához, kollektív órákat reznek az utasoknak. És megéri a fáradságot!

M.

INNEN-ONNAN

A legrágább folyadék — a nehésvíz

A nehésvízet moderátorok használják az atomreaktorokban. A nehésvíz előállítására rendkívül költséges. Egy tonna nehésvíz előállításához 100.000 kilowattórát villanymenergia szükséges, vagyis ugyanannyi, amennyivel egy órán át 41.000.000 egyenként 100 wattos villanycsőt lehetne üzemeltetni.

Érdekes dolog, hogy a nehésvíz természetben is előfordul. A közönséges vízben minden 10.000 molekula közül kettő nehésvíz-molekula. A gleccsereken is van néha nehésvíz.

A feketeerdei üveg

Kriszta tartományban, az Észak-Margitával összekötő országút mentén, mintegy 390 méter tengerszint feletti magasságban, a Huta Volvozi és a Budoi Lugasu hegylécen közt fekszik a Feketeerdei Üvegyár. A jelenlegi gyár közelében lévő erdőben ott találhatók a mai üzem őseinek maradványai.

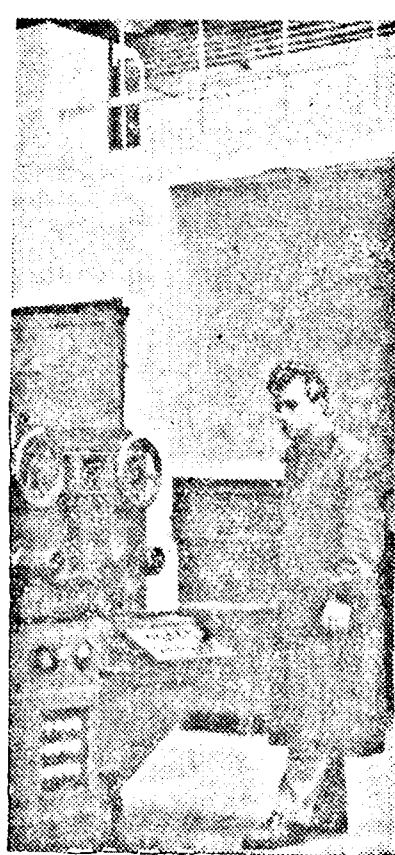
1770 táján üvegtüvő műhely létezett Huta, 1790-ben már üvegyár volt ugyanitt és 1840-ben kezdte meg működését a Feketeerdei Üvegyár.

Az államosítás után, a népi demokratikus rendszer éveiben az üvegtermelés állandóan nőtt és ugyanakkor jelentősen javultak a dolgozók munká- és életkörülményei.

Rége az üveg olvasztását és

megmunkálását apáról-fiúra szálló, feltételesen öröklött „titkokat” receptek szerint végezték úgy, hogy az üvegyártás művészete valóságos családi titok volt.

Ma a korszerű csarnokokban a régi mesterek mellett — akik valóságos művészek a szakmájukban — ott dolgoznak az ország legkülönbözőbb tájairól érkezett fiatalok is, akik napról-napra inkább behatolnak az üvegtüvő egykor olyan rejtélyesnek tartott „titkaiba”.

„S amint részlegről-részlegről vándoroltam, ez a fiatal mesterjelölt — Balas Mihai kommunista — is „csinosított” rajtam.

Szokatlanul kemény tél világszerte

Szokatlanul kemény a tél egész Európában, az Egyesült Államok déli vidékein is Japánban is. A UPI jelentése szerint Angliában 300 éve nem volt ilyen hideg tél, mint az idén. A vasút több személyvonat-járatát beszüntették, hogy a tehervonatok további szállítását ne zavarja a hó. Londonban és az ország déli vidékeire Hollandiában Rotterdam lakói vizhiánnyal küszködnek, mert bejártak a vízvezeték. A vizet elszivárogtatásból árusítják az utcákon.

Olaszországban a hóviharak, a havazás és a hideg következtében az utóbbi napokban 23 ember vesztette életét. Az Appennin-hegységben fekvő Abruzzo tartományban több, mint 200

falujelző van szüneteltetve az ország többi részén. Veleceben a jégtáblák felborították a gondolatokat, a gondolatokat ki kellett menteni a vízből.

Különbös jelenség történt Oslo, a norvég főváros közelében: különböző légáramlatok miatt két egymástól alig néhány kilométerre fekvő helyen egyidejűleg plusz öt fokot, illetve minusz 19 fokot mértek. Tunézia fővárosában az utóbbi hat évben első ízben csúszott a havazott. Görögország számos hegyvidéki falujelző szüneteltetve a nagy hó. A görög hatóságok megtiltották a hajókat, hogy kifussanak a nyílt tengerre, mivel a Földközi-tengeren néhány

nap óta hatalmas viharok dúlnak. Ugyanezen okból a Boszporus is lezárta a hajóforgalmat. A Gibraltár szorosánál néhány hajó csúszott a vízbe. A déli éjszaka vészjeleket adott le. Közülük van egy spányol utasszállító hajó is, amelynek fedélzetén 210 ember tartózkodott. Az utasok sorsáról nem tudnak semmit. Spanyolország déli részén Atunara halászfalu lakosai a háztetőkre menekültek, mert a tenger hullámai elborították a falut.

Az USA déli államaiban sok helyen a hőmérő higanyszála zerök alá süllyedt. Több ezer iskolát, valamint nagyszámú üzemet és irodát bezártak. A közlekedés erősen lelassult. A hideg sokmillió dolláros kárt okozott a mezőgazdaságban és a citrom- és narancsültetvényekben.

Japánban több, mint 7000 utas csaknem 24 órát volt kénytelen a nagy hócsúsz következtében elakadt vonatokban tölteni.

Az első világháború utáni időszakban a hideg és a szél miatt a hajóforgalom a Boszporuson is lezárta a hajóforgalmat. A Gibraltár szorosánál néhány hajó csúszott a vízbe. A déli éjszaka vészjeleket adott le. Közülük van egy spányol utasszállító hajó is, amelynek fedélzetén 210 ember tartózkodott. Az utasok sorsáról nem tudnak semmit. Spanyolország déli részén Atunara halászfalu lakosai a háztetőkre menekültek, mert a tenger hullámai elborították a falut.

Az USA déli államaiban sok helyen a hőmérő higanyszála zerök alá süllyedt. Több ezer iskolát, valamint nagyszámú üzemet és irodát bezártak. A közlekedés erősen lelassult. A hideg sokmillió dolláros kárt okozott a mezőgazdaságban és a citrom- és narancsültetvényekben.

Japánban több, mint 7000 utas csaknem 24 órát volt kénytelen a nagy hócsúsz következtében elakadt vonatokban tölteni.

Tudja-e, hogy...

leg nektárral és virággal táplálkoznak. Legkisebb fajai alig dögnyögésűek, a legnagyobb faj is csak fecske nagyságú.

„Az ember első gyógyszere a növény volt? Az ókori kultúrákban már nagyon sok gyógynövényt ismertek. Például Susruta indiai orvos körülbelül 2000 évtől kezdve a növénygyógyászat sorolt fel (kizárólag csak ázsiai növényfajokból).

„Az Atlanti-óceánon a gőzhajózás 1818-ban indult meg. Amikor először szelte át az óceánt a gőzhajó? A rendszeres forgalom 1838-ban indult meg.

„A tefel azért nem lehet festeni, mert nincs benne fehér színanyag, csak fehérnek látszik. A tejben uszó rengeteg apró zsírcsepp és kolloidális kazein-részecské a fehér fényt szétteríti visszaverődést okozva; ezért tefel fehérnek a tefel.

„A tudósok a legerősebb mérgeket vonták ki az emberi szervezetből; arzenit 100/1 millió, higanyt 10/1 millió, ólmot 1/1 millió arányban?

„függöny” felé. Ijedten hunytam be „szemem” s mire ujat kinyitottam, már tul is voltam a „függönyön”. De jaj, mi történt velem? Az egész képen enyves. Mit csináljak mostan?

Nem sráncokhozam tovább, mert ut ruhába kezdtek öltöztetni. Vékony diórútnál börtöntartak rám és egy nagy emeletet prés felé vittek óvatosan. Föltételek a hatodik emeletre. Körülnézve láttam, hogy minden emelet nyílásából egy-egy ikerestvérem kandikál kifelé. S a jó melegben ami itt uralkodott — gondoltam — nyugtózok meg egyet. De a jó melegben ami itt uralkodott — gondoltam — nyugtózok meg egyet. De a jó melegben ami itt uralkodott — gondoltam — nyugtózok meg egyet. De a jó melegben ami itt uralkodott — gondoltam — nyugtózok meg egyet.

Az emelől elhatott kis kocsi a fal felé, mint egy pelyhet átvitt, a csarnok kisebbik termébe, a „mindent tudó” géphez. Nagyon megrémültem, amikor ezt az automata kolosszust megláttam. Terpeszkedve uraltam majdnem az egész termet s egymás után „nyelte” el a megmunkálásra váró félkész szkevényajtókat. Három izmos munkás kezdte az „őrítést”. A csarnok vették át a munkadarabokat és egyenként dugdoszták be a fűrészek „odázó” marók és furók villámgyorsan. Harapó fogal közé. És a szalag vitte tovább megállás nélkül a munkadarabokat, majd fordított rajtuk s a gép másik végén is felugrott a maró harapással nyomán. Én is sorra kerültem. S tíz változatosan mentem keresztül, míg a markos kezek a gépet leemelték a gép asztaláról. De azt hallottam, hogy ez az „őrítés” még 17 műveletet is el tud végezni, ha kell.

Miután így legyalultak, oldalaztak, nuoltak és ki tudta meg mit nem csináltak velem, a gépet megállította a kis szállító kocsi és többi társammal együtt a következő részleg felé gurult velünk.

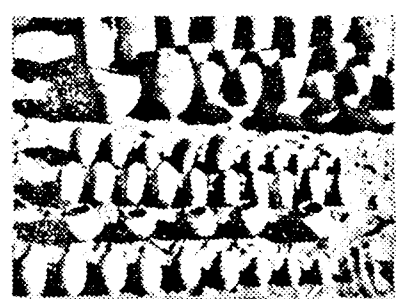
Lejegyezte: Tóth Sándor.

Núbiai leletek

Több ország tudósai végeznek mostanában kutatásokat a Nubiai-sivatagban, a jövőben aszúáni víztározó medence fenekén, ott, ahol évezredekkel ezelőtt Nubia, az a rendkívül sajátos kultúrájú ország terült el. A régészeti emlékek megőrzéséért folyó nemzetközi kampányban a Szovjetunió is tevékenyen részt vesz.

Az első szovjet régészeti expedíció Borisz Piotrovszkijnek, az Örmény Tudományos Akadémia levelező tagjának vezetésével még a múlt télen utazott el Egyiptomba. Munkájába Jakub Fud arab régész is bekapcsolódott.

A tudósok felfedezték a maradványait egy nagy településnek, melynek lakói állategyesével foglalkoztak. Az előkerült munkaeszközök és használati tárgyak alapján fogalmat alkothatunk magunknak arról a kultúráról, amely hozzávetőleg ötezer ésszázaddal ezelőtt virágzott a területen. Az egykori aranybányákhoz és kőbányákhoz vezető úton mentén rengeteg sziklaképet vésett

A szovjet régészek találták ezeket az edényeket a Nubiai-sivatagban.

Az expedíció által feltárt leletek egyes darabjait az Egyesült Arab Köztársaság kormányának engedélyével a Szovjetunióba szállították, ahol a leningrádi Ermitázs és a moszkvai Képzőművészeti Múzeum óegyiptomi gyűjteményeit gyarapítják.

Érdekességek az állatvilágból

A strucc — eszményi férfi

A struccról mindenki tudja, hogy a ma élő legnagyobb madár, hosszú és erőteljes lábai vannak, melyek lehetővé teszik számára, hogy igen jó és kitaró futó legyen. Azok, akik a strucc életét behatóbban tanulmányozták, arra is rájöttek, hogy például a nőstény egyáltalában nem törődik a fajfenntartással, ezért a hímek kénytelenek gondoskodni az utódok neveléséről. Így, amikor a költés ideje közeleg, a hím strucc egy alkalmas területen nagymennyiségű élelmiszert halmoz fel és ide 5-7 nőstényt gyűjt össze, amelyek lerakják tojásaikat. Amikor 20-100 tojást gyűjt össze, a hím elkergeti a nőstényeket és ott marad, hogy kiköltse a tojásokat. Miután a

kis struccok kikeltek, az apa gondosan neveli és megtanítja őket a táplálékszerzésre, valamint a futásra.

Felesleges kérdések

— Alszol?

— Frisze?

— A kistia?

— Borotválni?

ÉLETÜK ÁRÁN

A kazah sztyeppéken a szüzföldeteken történt. Arra felé a járatok egyik szelétől a másikig húzódnak a végtelen gabonavetések. S ameddig a szem ellát, mindenütt aranyjókálástenger hullámzik a szélben. Aszfaltos, forró volt a nyár. Kisáradt a víz, helyenként volt az árvalányhaj. Abban a szovjetországban, amelynek fiatalok alapították, körülbelül ezer hektár buzaföld még learatlan volt. Vlagyimir Kotyesskov brigádvezető egy nap éppen szemügyre látta, hogy a barázdák mekkora mélyre mentek, és a szél egésszágot sodort felé. Kotyesskov izgatottan nézett körül. Abban az irányban, távolról, ahol a gabonavetés végződött, tűzhullám közeledett. Egett az árvalányhaj, akár a láng, a jobbított puskáról. A szél a buzaföld felé sodorta a szél. Kotyesskov megfordította a traktort. Ekkor a földet feljött feljött egy két hűz nagy traktor: Nyikolaj Gribov igyekezett vissza a tanyára, miután felszállt az ősi éke egy nagy darab földet. Ő is észrevette a tüzet, és Kotyesskov felé tartott. A két traktoros félszóból is megrémítette egymást. Vlagyimir felült az ekére, Nyikolaj

meg a traktor kormányja mellé. A traktort a vetés szélével párhuzamosan vezette, és barázdát szántott a mögötte csatolt ekével a tűz útjába. A traktorosok arra törekedtek, hogy a közeledő tűzhullámnál hamarabb érjék el a nagy buzaföld szelét. A több méter magas lángfolyam ferde szögben hömpölygött előre, éle már elérte a traktorekkel húzott friss barázdát. Vlagyimir látta, hogy a barázdák mekkora mélyre mentek, és a szél egésszágot sodort felé. Kotyesskov izgatottan nézett körül. Abban az irányban, távolról, ahol a gabonavetés végződött, tűzhullám közeledett. Egett az árvalányhaj, akár a láng, a jobbított puskáról. A szél a buzaföld felé sodorta a szél. Kotyesskov megfordította a traktort. Ekkor a földet feljött feljött egy két hűz nagy traktor: Nyikolaj Gribov igyekezett vissza a tanyára, miután felszállt az ősi éke egy nagy darab földet. Ő is észrevette a tüzet, és Kotyesskov felé tartott. A két traktoros félszóból is megrémítette egymást. Vlagyimir felült az ekére, Nyikolaj

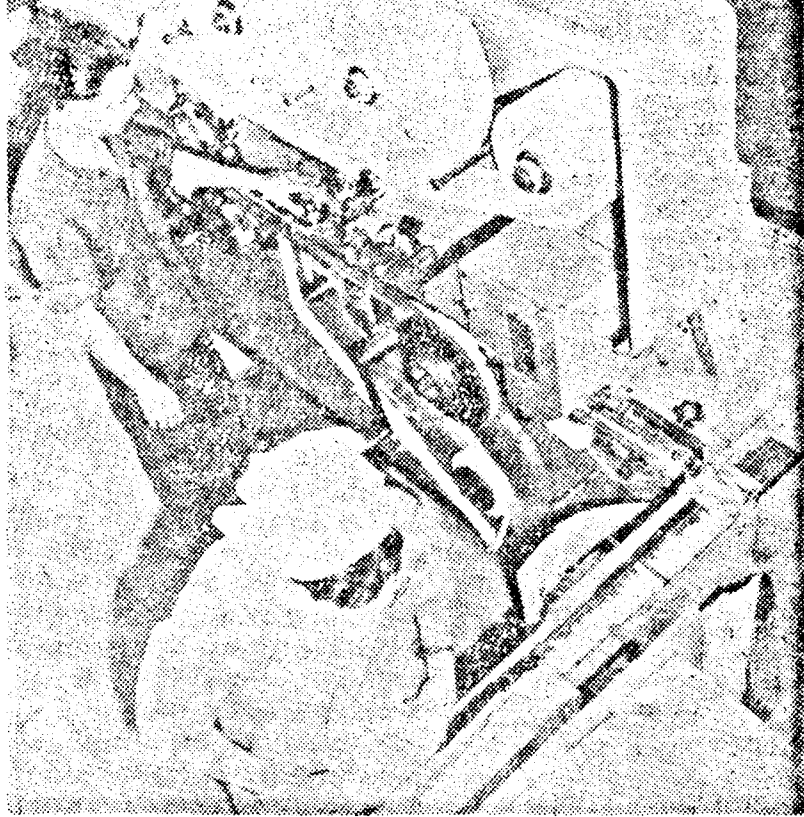
test esetében a bőrtürelési módosítást nem lehet alkalmazni. A kézi kőhárban sikerült elhárítani a közvetlen életveszélyt, s Kotyesskovot repülőgépen be szállították a karagandai kórházba.

Minden orvos tudja: ha az ember bőrének harmadik százada megreped, akkor a hár majdnem elkerülhetetlen. Majdnem. De amíg a szervezet harcol, amíg fut az élet, addig meg kell próbálni mindent, amit a tudomány ért. S a karagandai repülőgépről felszállt az „IL 18”-as gép, hogy a beteget elv

gye Moszkvába, az égési sebekkel foglalkozó legnagyobb gyógyászati intézménybe.

A traktoros életért harcolt az egészségügyi miniszter, érte küldött a szovjet orvostudomány legkiválóbb szakembereit. Konzultumokat tartottak, s minden reggel külön konferenciákon vitatták meg, hogy mit lehetne megtenni a szerencsétlenül járt ember megmentésére. Megpróbálták minden gyógyászati módszert, amit az egyetemes orvostudomány csak ismer, megpróbálták mindent, amit tudtak és amit tehettek. De Kotyesskovot már nem lehetett megmenteni...

A Szovjetunió Legfőbb Tanácsának Elnöksége haránt után a „Megbecsülés” érdemrenddel tüntette ki a hősként. A faludelek pedig elhatározták, hogy két hőskőről nevezik el szovhozukát, és a buzaföldet között, azon a helyen, ahol Vlagyimir és Nyikolaj önfeláldozó tettüket végrehajtották. Obe iszik őzi majd emléküket.

A Bucuresti cigarettagyárban a képen látható korszerű, nagytermelékenységű gépen állítják elő a cigarettahüvelyeket.